

PHÁP LUẬT CHỐNG GIAO DỊCH NỘI GIÁN: HƯỚNG TIẾP CẬN MỚI TỪ LÝ THUYẾT

QUÁCH MINH TRÍ *

Tóm tắt: Trong nhiều thập kỉ qua, pháp luật chống giao dịch nội gián chịu sự ảnh hưởng sâu sắc từ các học thuyết được thiết lập bởi toà án Hoa Kỳ. Ngay cả khi hoạt động lập pháp của quốc gia này có bước tiến quan trọng đầu tiên về các quy định chống giao dịch nội gián trong Đạo luật Giao dịch chứng khoán được ban hành năm 1934 thì nội hàm và phạm vi điều chỉnh của đạo luật này vẫn chịu sự lệ thuộc và tác động to lớn từ các học thuyết. Trong đó, Học thuyết Cổ điển về giao dịch nội gián và Học thuyết Biến thủ đóng vai trò là nền tảng nguyên lí của pháp luật chống giao dịch nội gián, với tất cả hàm ý đều xoay quanh phạm vi truy cứu trách nhiệm pháp lí theo Quy tắc SEC10(5)-b được áp dụng mạnh mẽ kể từ những năm 1960. Tuy nhiên, chính sự không thống nhất trong các phán quyết của toà án Hoa Kỳ đã dấy lên ý kiến gay gắt khi cho rằng: đã đến lúc các học thuyết trên hoàn thành sứ mệnh của mình và nhường lại vị trí đó cho các học thuyết khác. Bài viết này mở ra hướng tiếp cận mới cho pháp luật chống giao dịch nội gián dựa trên nguyên lí cơ bản của Học thuyết Trò chơi và Học thuyết Thị trường thông tin không cân xứng.

Từ khoá: Giao dịch nội gián; thị trường chứng khoán; học thuyết

Nhận bài: 23/01/2025

Hoàn thành biên tập: 29/9/2025

Duyệt đăng: 29/9/2025

ANTI-INSIDER TRADING LAWS: A NEW THEORETICAL APPROACH

Abstract: For decades, anti-insider trading laws have been deeply influenced by doctrines established by the United States courts. Even though the country's legislature activities took its first major step toward anti-insider trading provisions in the Securities Exchange Act of 1934, the content and scope of this Act remained subject to the great dependence and influence from doctrines. There, the doctrines Classic Theory of Insider Trading and Misappropriation serve as the foundation of insider trading law, with all implications revolving around the scope of prosecution liability under SEC Rule 10(5)-b that has been in place since the 1960s. However, the inconsistency in decisions of the US Court has raised harsh opinions stating that: it is time for the above doctrines to finalise their fundamental mission and to cede that position to other doctrines. This article opens up a new approach to anti-insider trading law based on the basic principles of Game Theory and the Theory of Markets with Asymmetric Information.

Keywords: Insider trading; securities market; theory

Received: 23 January 2025; Editing completed: 29 September 2025; Accepted for publication: 29 September 2025

1. Đặt vấn đề

Nghiên cứu học thuyết hay nghiên cứu lí thuyết trong khoa học pháp lí (Doctrinal Study), một khuynh hướng nghiên cứu cổ điển cần được khoác áo mới với hướng tiếp

cận học thuyết liên ngành nhằm đánh giá nhận thức, mức độ hoàn thiện và hiệu quả điều chỉnh của pháp luật đối với một vấn đề kinh tế-xã hội. Đối với pháp luật chống giao dịch nội gián, các học thuyết liên ngành phản ánh các góc độ luận giải đa chiều và thiết lập các quan điểm, nhận thức về khả năng điều chỉnh của các quy phạm trên cơ

* Thạc sĩ, Công ti Luật TNHH Passio Lawyers
E-mail: luatsuquachminhtri@gmail.com